

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

IRM: 33-104, 33-140 IRM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/396/ /2009. RP.

**Tárgy: alapvető jogot sértő rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása**

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva, a panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) 189/2009. (VI. 10.) számú állásfoglalása megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak a személyes adatok védelméhez való jog és a szabad mozgáshoz való jog sérelme tekintetében

helyt adok,

míg a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme tekintetében a panasznak

részben helyt adok.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) és (2) bekezdésére, valamint a 109. § (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Készenléti Rendőrség parancsnoka
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos 2009. március 26-án, 11.00 óra körüli időben Budapesten, az V. kerületi Markó utcában gyalogosan közlekedett három társával a Balassi Bálint utca irányába. Ekkor vették észre a KBT-039 frsz-ú, rendőrségi felirattal ellátott személygépkocsit, mely szabálytalanul várakozott a Markó utca 13. szám előtti járdaszakaszon. Miközben a panaszos két társával – szabálysértési feljelentés céljából – digitális fényképezőgépekkel felvételeket készített a gépkocsiról, addig harmadik társuk a mobiltelefonján bejelentést tett a 107-es számra. Ez alatt a Markó utca 13. szám alatti épületből kijött egy gyakorló ruhás, 07006 azonosító számot viselő rendőr, és a járművet – a járdáról letolva – az úttest szélén parkolta le. Ezt követően a gépkocsiból kiszálló rendőr a panaszoshoz és társaságához lépett, majd igazoltatta a négyfős csoportot, de az intézkedés megkezdésekor nem köszönt, nem mondta meg a nevét, beosztási helyét, rendfokozatát, valamint az intézkedés okát sem közölte. A rendőr az intézkedés során olyan mozdulatot tett, mintha ki akarná ütni a fényképezőgépet a panaszos kezéből. Az intézkedés közben, 11.15 órakor a helyszínre érkeztek a BRFK V. kerületi Rendőrkapitányságának járőrei – akik passzív szemlélői voltak az eseményeknek –, illetve a Pénzjegynyomda Zrt. fegyveres biztonsági őrségének parancsnoka is, és az intézkedés végéig jelen voltak. Az igazoltatást végző rendőr az intézkedés alá vontak adatait RK lapon rögzítette. A panasz szerint az intézkedés 10.59 órától 11.41 óráig tartott. A társaság egyik tagja ez alatt több alkalommal hívta a 107-es segélyhívó számot a rendőr agresszív, fenyegető viselkedése miatt.

A fenti rendőri intézkedés miatt az állampolgár panaszt nyújtott be a Független Rendészeti Panasztestülethez. A panaszban foglalt sérelmek az alábbiakban foglalhatók össze:

- az intézkedés indokolatlan volt, ezért jogellenesen korlátozta a panaszos szabad mozgáshoz való alkotmányos jogát;
- a rendőr nem tartotta be az igazoltatás törvényben előírt formai követelményeit, az igazoltatás végén nevét és szolgálati helyét nem volt hajlandó közölni;
- a rendőr az intézkedés alatt agresszív, kulturálatlan magatartást tanúsított, és ki akarta ütni a fényképezőgépet a panaszos kezéből;
- a panaszos személyazonosító adatait a rendőr RK lapon rögzítette, ezzel megsértve a személyes adatainak védelméhez fűződő jogát.

A Panasztestület állásfoglalásában megállapította, hogy a fenti intézkedés súlyosan sértette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvényben rögzített személyes adatok védelméhez, illetve tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint a mozgásszabadsághoz való alapvető jogát is.

A panasz – az alábbiakban részletezett indokok alapján – részben megalapozott.

II.

A lefolytatott vizsgálat során a rendelkezésre álló iratok – panasz, rendőri jelentések, meghallgatási jegyzőkönyv, a 107-es segélyhívó számra érkezett hívások, valamint a panaszos által rendelkezésre bocsátott felvétel hanganyaga – alapján tényállásszerűen a következők állapíthatók meg.

A panaszolt rendőri intézkedést a 07006 azonosító számú, az ORFK Rendészeti Főigazgatóság Készenléti Rendőrség Különleges Szolgálatok Igazgatósága Pénzkísérő Szolgálat állományában szolgálatot teljesítő rendőr főtörzsőrmester foganatosította, aki a KBT-039 frsz-ú személygépkocsival 2009. március 26-án, Budapesten, az V. kerületi Markó utca 13-17. szám alatt található Pénzjegynyomdában látott el szolgálatot.

Szolgálati feladatának ellátása közben – mivel a közelben nem volt szabad parkolóhely, a Pénzjegynyomda szolgálati gépkocsijának beléptetését pedig késlekedés nélkül végre kellett hajtani – a rendőrségi járművet csak az épület előtti járdaszakaszon tudta leparkolni. Ezzel megszegte a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) 40. §-ának (8) bekezdésében foglaltakat, mivel a várakozás ideje alatt a KRESZ 49. §-ának (4) bekezdése szerinti megkülönböztető fényjelzést sem használta. A beléptetést követően gondoskodott arról, hogy a gépjárművel átálljon szabályos parkolóhelyre. Ekkor – az autóból kiszállva – vette észre a róla, valamint az épület bejáratáról fénykép- és videó felvételeket készítő négy férfit, köztük a panaszost. A társaság közelebb ment hozzá, és közölték vele, hogy szabálysértési feljelentést tesznek ellene a tiltott helyen parkolás miatt, miközben egyikőjük éppen a rendőrség ügyeletét hívta és bediktálta a jelvénytáblát. A rendőr jelentése szerint mivel gyanúsnak találta azt a körülményt, hogy a csoport az épület bejáratát is fényképezi, ezért személyazonosságuk igazolására szólította fel őket.

A panaszos egyik társa 2009. március 26-án, 11.00 órakor bejelentést tett a BRFK Központi Ügyeletére a szabálytalanul – a gyalogosforgalmat akadályozva – várakozó rendőrségi személygépkocsival kapcsolatban. Az ügyeletvezető utasítására 11.15 órakor kikerült a helyszínre a BRFK V. kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Őr-Járőr Alosztály 3 fős gépkocsizó járőre. A jelen lévő rendőr őrmester jelentése szerint az intézkedő rendőr főtörzsőrmester azt mondta, hogy az általa igazoltatott személyekkel szemben azért foganatosít intézkedést, mert szerintük szabálytalanul várakozott a szolgálati gépjárművel – amit ők videó felvétellel is rögzítettek –, majd felszólították jelvénytáblájuk közlésére.

Az intézkedés során készült igazoltató (RK) lapok meg lettek semmisítve, a helyszínen lévő térfelügyelő kamerák felvételei pedig – jogszabályi felhatalmazás hiányában – nem kerülnek rögzítésre.

A Rtv. 29. § (1) bekezdése¹ felsorolja azokat a lehetséges indokokat, amelyek az igazoltatás során a jogszerű intézkedés alapjául szolgálhatnak. A panaszos, valamint a társai által tanúsított magatartás – a fotózás, és a szabálysértés bejelentése – ezen törvényi okok körébe nem sorolható. Az a körülmény, hogy a csoport az intézkedő rendőr, illetve a

¹ **Rtv. 29. § (1) bekezdés:**

„A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

szolgálati személygépkocsi mellett a pénzjegynyomda épületének, mint védett objektumnak a bejáratát is fotózta, nem szolgálhat az intézkedés indokául, mivel az intézmény közterületről történő fényképezését jogszabály nem tiltja vagy korlátozza.

A fentiekre tekintettel egyetértek a Panasztestületnek azzal a megállapításával, hogy *„az igazoltatást a rendőr jogalap hiányában foganatosította: annak oka a rendőri jelentés szerint egyértelműen az volt, hogy a panaszosok a rendőrségi szolgálati gépkocsiról felvételt készítettek.”* A fényképezés túrése tekintetében szintén egyetértek a Panasztestület álláspontjával, mely szerint *„a rendőri intézkedések dokumentálása önmagában semmilyen körülmények között nem törvénytörő, azt a rendőr nem tilthatja meg, és a fényképezés vagy felvétel készítése további intézkedésre sem ad alapot. Amennyiben a rendőr úgy ítéli meg, hogy a fényképezés személyiségi jogát sérti, akkor (magánemberként) természetesen igénybe veheti a polgári jog által biztosított személyiségi jogvédelem eszközeit.”*

A rendőri intézkedés végrehajtása során a rendőr azonosítására vonatkozó, garanciális jelentőségű rendelkezéseket az Rtv. 20. §-a tartalmazza², míg a szolgálati fellépés módjának szabályait a Szolgálati Szabályzat 4. § (1) bekezdése részletezi³. Az Rtv. 20.§ (2) bekezdése szerint *„A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni”*. A panasz, illetve a rendelkezésre bocsátott hangfelvétel alapján a rendőr e kötelezettségének nem tett eleget.

Egy jogszerű és szakszerű igazoltatás során az Rtv. 29. § (3) bekezdése⁴ alapján történik meg az adatok rögzítése, továbbá a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007.(XII. 23.) IRM rendelet 38. § (2) bekezdése⁵ alapján az igazoltató lap kitöltése.

Mivel a konkrét esetben már az igazoltatásnak sem álltak fenn a jogszabályi feltételei, ezért a panaszos személyes adatainak rögzítése sem volt jogszerű, mert arra a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 3. §-ának (1) bekezdésében foglaltaktól eltérően, jogszabályi felhatalmazás nélkül került sor.

² **Rtv. 20. § (2) bekezdés:**

(2) A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

³ **A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 62/2007.(XII. 23.) IRM rendelet 4. § (1) bekezdése alapján:**

„A rendőr az intézkedést – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – a napszagnak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha egyenruhát visel tisztelettel, és a tervezett intézkedés megjelölése és célja, valamint neve és azonosító száma közlésével kezdi meg. Az intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét is felmutatja.”

⁴ **Rtv. 29. § (3) bekezdés:**

„Az igazoltatás során rögzíteni kell - ha további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják - az igazoltatott személyazonosító adatait, az igazolvány sorozatát és számát, valamint az igazoltatás helyét, idejét és okát.” (...)

⁵ **A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007.(XII. 23.) IRM rendelet 38. § (2) bekezdése:**

„Az igazoltatás során meg kell állapítani a személy azonosságát, és az igazoltató lapon rögzíteni kell annak az igazoltottnak az Rtv. 29. §-ának (8) bekezdése szerinti személyazonosító adatait, az igazolványának sorozatát és számát, valamint az igazoltatásának helyét, idejét és okát, akinél ez a további intézkedéshez, eljáráshoz szükséges, vagy egyéb körülmények ezt indokolják.” (...)

A fentiekre tekintettel az igazoltatás során a panaszosnak sérelmet szenvedett a tisztességes eljáráshoz, a szabad mozgáshoz, valamint a személyes adatok védelméhez való alkotmányos joga.

„A panasz kivizsgálása során nem sikerült egyértelműen és kétséget kizáró módon megállapítani, hogy az intézkedő rendőr agresszív és kultúrátlan volt-e, illetve valóban ki akarta-e ütni a panaszosok kezéből a fényképezőgépet”, ezért e tekintetben – osztva a Testület álláspontját – nem tartom megállapíthatónak az alapjogsérelmet.

A panasszal szó szerint megegyező tartalmú beadványt terjesztett elő a panaszos egyik – szintén intézkedés alá vont – társa. Panaszának a Készenléti Rendőrség parancsnoka 29022/22-8/2009./P. számú, 2009. április 20-án kelt határozatában helyt adott, és az intézkedő rendőrrel szemben fegyelmi eljárást indított közlekedési szabálysértés elkövetése, illetve jogszerűtlen intézkedés miatt.

Fentiek alapján – elfogadva a Panasztestületnek a súlyos alapjogsérelemre vonatkozó megállapításait – a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény 2.§ (1) bekezdése, 58. § (1) bekezdése, valamint az 59. § (1) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1)-(2) bekezdései, valamint a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 20.§-a, 29. § (1) és (3) bekezdése, a 92. § (1) bekezdése, a 93/A. § (7) és (9) bekezdései;
- a Közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet 40. § (8) bekezdése, a 49. § (4) bekezdése;
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII.23.) IRM rendelet 4. § (1) bekezdése, a 38. § (2) bekezdése.

Budapest, 2009. július ,, ,,,

Dr. Bencze József r. altábornagy